

Sygn. akt I C 1444/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska – Sobczyk

Protokolant: Aneta Łokaj

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Ł. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda J. S. na rzecz pozwanej Ł. S. kwotę
7 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. przyznaje ze Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. M. kwotę 7 200 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług w wysokości 1 656 zł (łącznie 8 856 zł) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, które nie zostały opłacone.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt I C 1444/14

UZASADNIENIE

Powód J. S. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu, II Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 13 grudnia 2011 r. (sygn. akt II Ca 1314/10), zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia -Śródmieścia we Wrocławiu, IX Wydział Cywilny (sygn. akt IX Ns 295/06), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 19 września 2012 r., w którym to postanowieniu zasądzona została na rzecz pozwanej Ł. S. kwota 313 768 zł płatna w terminie 9 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że jest właścicielem lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) we W., który nabył z majątku osobistego, a zatem nieruchomość ta należała do jego majątku odrębnego. W związku z tym powód nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w postanowieniu Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 13 grudnia 2011 r. (sygn. akt II Ca 1314/10), według których wskazany lokal wchodził w skład majątku wspólnego, a przyznając go na własność powodowi Sąd zobowiązał powoda do spłaty udziału na rzecz pozwanej w wysokości 313 768 zł. Powód stoi na stanowisku, że takie rozstrzygnięcie Sądu jest niezgodne ze stanem faktycznym i uważa je za niezgodne z prawem.

Pozwana Ł. S., w związku z brakiem zapłaty przez powoda zasądzonej od niego kwoty, wniosła o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego celem odzyskania tej kwoty. Z uwagi na toczący się spór sądowy i związany z tym stres,

a w szczególności wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w wyniku którego zajęta została część emerytury powoda, zdrowie powoda uległo znacznemu pogorszeniu. Obecny stan majątkowy powoda nie pozwala na zakup wszystkich niezbędnych leków, a tym bardziej na zapłatę kwoty zasądzonej postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 r. w wysokości 313 768 zł. Kwota ta w sposób rażąco przewyższa możliwości finansowe powoda. Ponadto, naliczane odsetki za opóźnienie w zapłacie, wynoszące 111,75 zł dziennie, dają miesięcznie kwotę 3 352,50 zł, a tym samym przekraczają one wartość całego miesięcznego świadczenia emerytalnego uzyskiwanego przez powoda, które wynosi 1 718,70 zł netto i w całości przeznaczone jest na pokrycie opłat administracyjnych, specjalnej diety i zakup niezbędnych leków. Nieruchomość powoda obciążona została hipoteką i w sytuacji gdyby doszło do jej sprzedaży w drodze licytacji to kwota tak uzyskana nie zaspokoi roszczeń pozwanej, a powód pozostałby bez miejsca zamieszkania i jakichkolwiek środków do życia.

Prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec powoda powoduje uszczuplenie jego majątku i przyczynia się do pogorszenia stanu zdrowotnego oraz stanowi zagrożenie dla zdrowia powoda. W takim stanie faktycznym dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego jest wyrazem nadużycia prawa pozwanej, które jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a tym samym narusza zasadę wyrażoną w art. 5 k.c. W chwili obecnej, mając na uwadze sytuację finansową powoda i brak perspektyw na zmiany, sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest domaganie się zapłaty odsetek od powoda oraz prowadzenie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości i obciążenie jej hipoteką kaucyjną. Odsetki za opóźnienie w zapłacie zasądzonej kwoty na dzień składania pozwu przekraczają kwotę 80 000 zł. W takim stanie rzeczy, z uwagi na niemożność spełnienia przez powoda świadczenia wynikającego z tytułu wykonawczego, zgodnie z treścią art. 475 k.c. świadczenie to wygasło.

Zgodnie natomiast z treścią art. 840 § 2 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Ponadto egzekwowanie zobowiązania jest w chwili obecnej sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i nie może być kontynuowane. Tym samym, w ocenie powoda, zostały spełnione przesłanki niezbędne do wykazania zasadności żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, a żądanie powoda jest uzasadnione.

W odpowiedzi na pozew pozwana Ł. S. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana podniosła, że po pierwsze, spór sądowy, który dotyczył nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. został już prawomocnie zakończony. Zarówno Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia w wyroku z dnia 27.03.2008 r. (sygn. akt IX Ns 295/06) jak i Sąd Okręgowy we Wrocławiu, II Wydział Odwoławczy w wyroku z dnia 13.12.2012 r. (sygn. akt IICa 1314/10) nie przychyliły się stanowiska powoda, jakoby sporna nieruchomość nie wchodziła do majątku wspólnego stron. Nieprawdziwe są więc twierdzenia powoda, iż lokal mieszkalny położony przy ul. (...) we W. został zakupiony z pieniędzy pochodzących z jego majątku osobistego. Przeczą temu zapisy w księdze wieczystej jak i umowa sprzedaży przedmiotowego lokalu.

Ustosunkowując się natomiast do zasadności powództwa o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego pozwana wskazała, że jest ono bezpodstawne. Powód nie wskazał bowiem na żadne okoliczności, które mogłyby skutecznie prowadzić do pozbawienia wykonalności zaskarżonego tytułu wykonawczego. Za takie nie mogą być podawane tezy o trudnej sytuacji materialnej i osobistej powoda oraz wskazanie, że dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Pozwana nie zaprzecza, że powód znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, jednakże sytuacja pozwanej jest jeszcze gorsza, albowiem utrzymuje się ona ze świadczenia emerytalnego w wysokości 1.465,33 zł netto, z czego zmuszona jest opłacać koszty leczenia i koszty dojazdów na leczenie z O. do W..

Przy czym powód miał wielokrotnie możliwość spełnienia swojego świadczenia, a jego bierna postawa miała wpływ na ostateczną wysokość naliczonych odsetek. Powód musiał też liczyć się z tym, że jeżeli nie zrealizuje swojego roszczenia lokal mieszkalny zostanie zlicytowany.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest obecnie właścicielem nieruchomości - lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) we W., dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu prowadzi księgę wieczystą nr (...)

(dowód: odpis z księgi wieczystej k. 123-125);

Postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu, II Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 13 grudnia 2011 r. (sygn. akt 1314/10), zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, IX Wydział Cywilny (sygn. akt IX Ns 295/06), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 19 września 2012 r., lokal mieszkalny położony przy ul. (...) we W., wchodzący w skład majątku wspólnego stron, przyznany został w całości na rzecz powoda J. S., z obowiązkiem spłaty udziału na rzecz pozwanej w wysokości 313 768 zł płatnym w terminie 9 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

(okoliczność bezsporna).

Sąd zważył co następuje:

Powód J. S. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego - postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu, II Wydział Cywilny Odwoławczy z dnia 13 grudnia 2011 r. (sygn. akt II Ca 1314/10), zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu w sprawie IX Ns 295/06), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 19 września 2012 r., w którym to postanowieniu zasądzona została od powoda na rzecz pozwanej Ł. S. kwota 313 768 zł. Powód nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w postanowieniu Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 13 grudnia 2011 r. według których wskazany lokal wchodził w skład majątku wspólnego, a przyznając go na własność powodowi Sąd zobowiązał powoda do spłaty udziału na rzecz pozwanej.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jeśli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (pkt. 1) oraz gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (pkt 2).

Powód przytaczając okoliczności faktyczne swojego roszczenia wskazuje po pierwsze, że rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego stanowiące tytuł wykonawczy jest niezgodne ze stanem faktycznym i powód uważa je za niezgodne z prawem.

Ponadto powód powołuje się na okoliczności zaistniałe po uprawomocnieniu się orzeczenia, a to jego trudną sytuację materialną i zdrowotną uniemożliwiającą realizację dochodzonego w postępowaniu egzekucyjnym przez pozwaną roszczenia. Jak wskazuje powód, prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec powoda przyczynia się do uszczuplenia jego majątku, a przez to do pogorszenia jego stanu zdrowotnego i stanowi zagrożenie dla zdrowia powoda.

Dlatego też z uwagi na niemożność spełnienia przez powoda świadczenia wynikającego z tytułu wykonawczego, świadczenie to wygasło zgodnie z treścią art. 475 k.c., w związku z czym zgodnie z treścią art. 840 § 2 k.p.c. powód jako dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości.

Dalsze prowadzenie egzekucji stanowi też zdaniem powoda nadużycie prawa.

Odnosząc się do zasadności tego żądania należy stwierdzić, iż podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego zostały określone w przepisie art. 840 § 1 pkt 1-3 k.p.c. i **tylko w tych ściśle określonych przypadkach Sąd może pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy.**

W ocenie Sądu podawane przez powoda okoliczności nie mogą stanowić podstawy pozbawienia wykonalności wskazanego tytułu wykonawczego. W szczególności powód nie wykazał, by po powstaniu tytułu wykonawczego zaistniało zdarzenie wskutek którego roszczenia pozwanej wobec powoda z tytułu spłat wygasły lub też nie mogły być egzekwowane (art. 840 par 1 pkt 2 k.p.c.). Za takie okoliczności nie może być uznawany fakt wszczęcia egzekucji

z nieruchomości stanowiącej własność powoda, czy też niekorzystna zmiana jego sytuacji materialnej i pogorszenie stanu zdrowia zaistniałe już po powstaniu tytułu wykonawczego. Te okoliczności nie mogą mieć wpływu na dalszy byt tytułu wykonawczego. Okoliczności podniesione przez powoda wskazują jedynie na trudności w realizacji świadczenia wynikającego z tytułu egzekucyjnego nie powodują jednak jego dezaktualizacji. W orzecznictwie przyjęto, że zarzuty dłużnika powołujące się na niekorzystną zmianę jego sytuacji materialnej, która nastąpiła po powstaniu tytułu egzekucyjnego, nie mogą stanowić podstawy powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. (uchwała SN z dnia 30 stycznia 1986 r., III CZP 77/85).

Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27.01.1999r., w sprawie II CKN 151/98 potwierdzono zasadę, że przepis art. 5 k.c., który z istoty ma obronny charakter, nie może stanowić podstawy dochodzenia żądań, w tym także wytoczenia powództwa z art. 840 k.p.c.

Dlatego też wszelkie wnioski dowodowe powoda powołane na okoliczność wykazania jego trudnej sytuacji materialnej i osobistej zostały oddalone, gdyż okoliczności te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Dodać też należy, że gdy tytułem wykonawczym jest orzeczenie sądowe (jak to ma miejsce w niniejszej sprawie) powództwo o pozbawienie wykonalności oparte może być jedynie o przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zatem dłużnik powołując się może tylko na zdarzenia, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, nie może w ramach powództwa opozycyjnego podważać merytorycznie prawidłowości zapadłego już prawomocnego postanowienia, ani też prawidłowości nadania postanowieniu klauzuli wykonalności.

Wobec powyższego, powództwo nie mogło zostać uwzględnione i dlatego też oddalono żądanie w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu w punkcie II sentencji Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., mając na uwadze wynik procesu.

Na zasądzoną na rzecz pozwanej kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. M. koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w wysokości ustalonej na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.